

Jakelun mukaan

HAKUOHJE MANNER-SUOMESSA OHJELMAKAUDELLE 2014-2020 TOIMIVAKSI LEADER-RYHMÄKSI MAASEUTUALUEILLA

Tausta

Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistiin 17.12.2013 Euroopan rakenne- ja investointirahastojen yleisasetus sekä maaseuturahastoa koskeva asetus.

Yleisasetus sisältää yhteiset säännöt rakennerahasto-ohjelmille, maaseudun kehittämisohjelmille ja Euroopan meri- ja kalatalousrahaston ohjelmille. Tavoitteena on parantaa eri rahoitusvälineiden johdonmukaisuutta, saavuttaa synergiaetuja, lisätä toimien vaikuttavuutta sekä edistää Eurooppa 2020 -strategian tavoitteita älykkästä, kestävästä ja osallistavasta kasvusta. Yleisasetuksen luku II sisältää yhteisölähtöistä paikallista kehittämistä koskevat säädökset.

Maaseuturahaston asetus kuvaa Leader-aloitteen sisällön artikloissa 42-44. Leaderin vähimmäisrahoitus 5 % maaseuturahaston osuudesta on määritelty artiklassa 59.

Ohjelmakautta 2014–2020 on valmistelu sekä kansallisella että EU-tasolla jo pitkään. Maa- ja metsätalousministeriö käynnisti paikallisten strategioiden valmistelun kansallisella tasolla epävirallisesti 5.3.2013 (Dnro 544/441/2013). Yleisasetuksen mukainen valintakomitea käsitteli syksyn 2013 aikana paikallisiksi toimintaryhmiksi hakevien (maaseuturahastossa Leader-ryhmät) alustavat strategiat. Jokainen hakija sai valintakomitean kaikkia hakijoita koskevan yhteisen palautteen, hakijakohtaisen valintakomitean palautteen sekä ulkopuolisen arvioitsijan palautteen 31.10.2013. Kaksivaiheisen haun tarkoituksena on aidolla maa- ja metsätalousministeriön, valintakomitean ja hakijan vuoropuhelulla entisestään parantaa paikallisten strategioiden laatua ja sitä kautta saada entistä vaikuttavampia paikallisen kehittämisen tuloksia. Valmisteluprosessille ja alueen toimijoiden osallistamiselle on ollut tärkeää varata riittävästi aikaa.

Suomen ja komission kumppanuussopimus toimitettiin komission käsittelyyn 17.2.2014. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma toimitettiin komissiolle 24.4.2014.

Yleisasetuksessa käytetään käsitteitä yhteisölähtöinen paikallinen kehittäminen ja paikallinen toimintaryhmä. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmassa 2014-2020 ja tässä hakukirjeessä käytetään rinnakkain käsitteitä paikallinen toimintaryhmä ja Leader-ryhmä.

Paikallisen toimintaryhmän hakemuksen jättäminen

Toisen vaiheen eli virallisen haun hakemukset **lähetetään maa- ja metsätalousministeriölle 10.6.2014 klo 16.15 mennessä osoitteeseen kirjaamo@mmm.fi**. Määräajan jälkeen jätettyjä hakemuksia ei oteta huomioon. Viestissä tulee olla selkeä merkintä "Hakemus Leader-ryhmäksi". Hakemuksen sähköisen muodon tulee olla pdf- tai word-tiedosto.

Hakemus on mahdollista toimittaa myös paperiversiona em. määräajassa. Maa- ja metsätalousministeriön kirjaamon yhteystiedot ovat: Maa- ja metsätalousministeriö, PL 30, 00023 VALTIONEUVOSTO. Käyntiosoite Hallituskatu 3 A, Helsinki.

Maa- ja metsätalousministeriön asettama valintakomitea käsittelee hakemukset syksyllä 2014. Tarkoituksena on, että maa- ja metsätalousministeriö voisi tehdä päätöksen valittavista Leader-ryhmistä ja osoittaa suuntaa-antavan rahoituskehysten koko ohjelmakaudelle mahdollisimman pian sen jälkeen, kun komissio on hyväksynyt Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014-2020.

Euroopan meri- ja kalatalousrahaston valmistelu EU:n toimielimissä on ollut ennakoitua hitaampaa. Tämä on vaikuttanut oleellisesti kansallisen valmistelun aikatauluun. Komissio, neuvosto ja Euroopan parlamentti saavuttivat poliittisen yhteisymmärryksen asetuksen sisällöstä helmikuussa. Komissio hyväksynee asetuksen kesäkuussa. Heinäkuussa on odotettavissa tieto jäsenmaiden rahoituksesta. Tämän jälkeen voidaan tehdä kansallisia linjauksia. Maa- ja metsätalousministeriö on tiedottanut valmistelun etenemisestä erikseen kirjeellään 21.1.2014.

Maaseuturahaston arviointikriteerit

Maaseuturahastosta rahoitettavien toimintaryhmien ja strategioiden on täytettävä alla esitetyt kriteerit, joita on voitava arvioida hakemuksen perusteella. Arviointikriteerejä on kahdenlaisia. Paikalliselle toimintaryhmälle (I) ja paikalliselle kehittämissuunnitelmalta (II) asetetut kriteerit on täytettävä, jotta paikallinen strategia voi saada rahoitusta Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmasta ja ryhmä voi toimia paikallisena toimintaryhmänä eli Leader-ryhmänä.

Hyvän strategian tunnusmerkkien täytyminen otetaan myönteisesti huomioon Leader-ryhmän rahoituskehystä määritettäessä.

I Paikallisen toimintaryhmän kriteerit

1. Toimintaryhmän toiminta-alue on määriteltävä selkeästi ja sitovasti hakemuksessa. Toimintaryhmän alueen ei tarvitse välttämättä noudattaa hallinnollisia rajoja, sen ei tarvitse olla maakunta-, ELY-keskus- tai kuntarajojen mukainen, mutta hakemuksessa alue pitää yksilöidä yksiselitteisesti, tarvittaessa kartan avulla. Kukin alue voi kuulua vain yhteen toimintaryhmään. Jos kunnan/kaupungin osia kuuluu kahden tai useamman toimintaryhmän alueisiin, tästä on oltava selkeä sopimus kunnan/kaupungin ja toimintaryhmien kesken.
2. Toimintaryhmän alueen määrittelystä tulee ilmetä alueen asukasmäärä ja perustelut sille, että alue on paikalliselle toiminnalle ja osallisuudelle sopiva sekä se, että alueella on riittävät resurssit toimintaryhmänä toimimiseen. Paikallisten Leader-ryhmien toimintatapa on Suomessa kaikille alueille soveltuva paikallisen kehittämisen väline. Maaseuturahastosta rahoitettavien toimenpiteiden on kohdistuttava maaseutualueille.
Maaseuduksi voidaan katsoa kaikki alle 30 000 asukkaan kunnat ja kaupungit kokonaisuudessaan. Jos kunnassa tai kaupungissa on yli 30 000 asukasta ja kunta/kaupunki kuuluu kaupunkiseutuun eli yli 15 000 asukkaan keskustaajama ulottuu sen alueelle, Leader-toimintaryhmän tulee rajata alueella tehdyn yhteisen sopimuksen mukaisesti kaupunkimaiset keskukset ulkopuolelle.
3. Toimintaryhmän on oltava oikeustoimikelpoinen toimija (esim. rekisteröity yhdistys). Uusilla toimijoilla riittää, että juridinen rekisteröityminen on käynnissä. Kaikilla alueen toimijoilla tulee olla mahdollisuus liittyä toimintaryhmän jäseneksi. Ryhmän säännöt

eivät saa rajata toimijoita pois. Toimintaryhmän jäsenmäärän tulee olla riittävän suuri ja laajapohjainen.

4. Toimintaryhmän hallituksen on noudatettava ns. "kolmikantaperiaatetta". Toimintaryhmän hallituksen tai päätöksiä tekevän elimen pitää koostua tasapuolisesti (kullakin yhden kolmanneksen edustus) seuraavien tahojen edustajista:
 - 1) paikallinen julkinen hallinto
 - 2) yhteisöt (järjestöt, yhdistykset)
 - 3) maaseudun asukkaat

Periaatteet kolmikannasta ja hallituksen jäsenten säännöllisestä vaihtuvuudesta tulee näkyä yhdistyksen säännöistä sekä käydä ilmi hakuajankohdan hallituksen kokoonpanosta. Hallituksen jäsenen yhtäjaksoinen toimiaika on enintään kuusi vuotta.

5. Toimintaryhmällä on oltava riittävä taloudellinen osaaminen ja kyky hoitaa hallinnollisia tehtäviä. Toimintaryhmän tulee osoittaa hakemuksessaan, miten se organisoisi sisäisesti tai hankkii yhteistyön avulla riittävän taloudellisen ja hallinnollisen osaamisen sekä varmistaa henkilöresurssit.

II Paikallisen kehittämissstrategian kriteerit

1. Paikallinen kehittämissstrategia on valmisteltu avoimesti ja laajasti sekä noudattaen alhaalta ylöspäin -periaatetta. Strategiassa tai sen liitteissä on kuvattu valmisteluprosessi sekä siihen osallistuneet tahot. Kuvauksen tulee sisältää tietoja siitä, miten yhteistyö, avoimuus ja tiedottaminen sekä toimijoiden sitoutuminen ovat toteutuneet strategian valmistelussa ja miten aktivointityötä jatketaan strategian toimeenpanossa. Strategian tavoitteiden ja rahoitettavien toimien tulee olla paikallisia tai paikallislähtöisiä.
2. Paikallinen kehittämissstrategia keskittyy paikalliseen, omaan alueensa kehittämiseen. Sillä luodaan edellytyksiä ja uusia toimintamalleja kehittymiselle. Strategian tavoitteet kytkeytyvät maaseuturahaston prioriteetteihin sekä Manner-Suomen maaseudun kehittämissohjelman 2014-2020 Leader-työlle asetettuihin yhteisiin päämääriin. Näitä ovat elämänlaadun ja elinolojen parantaminen sekä sosiaalisen pääoman lisääminen mm. yhteisöllisyyden vahvistamisella, uusien työ- ja ansiomahdollisuuksien luomisella, palveluiden kehittämisellä, ympäristöstä huolehtimisella sekä alueen elinkeinotoiminnan monipuolistamisella ja edistämällä.
3. Paikallinen kehittämissstrategia perustuu alueen nykytilan kuvaamiseen ja analysointiin SWOT-menetelmällä. Alueen vahvuuksien ja heikkouksien sekä mahdollisuuksien ja uhkien määrittelyn ja luetteloinnin lisäksi strategia sisältää SWOTin analyysin, josta on johdettu strategian tavoitteet, toiminnan painopisteet ja toimenpiteet. Strategiassa kuvataan, miten toiminta-alueen vahvuuksia voidaan hyödyntää ja miten heikkouksia ratkotaan, miten mahdollisuuksiin tartutaan ja miten uhkiin varaudutaan.
4. Strategian tulee sisältää toimintaryhmän valitsevat kehittämisen painopisteet ja toimenpiteet. Niille on määriteltävä mitattavissa olevat selkeät tuotos- ja tulostavoitteet. Tuotostavoitteet kuvaavat esim. hankkeiden tai rahoituksen määrää. Tulostavoitteet ovat rahoitettujen toimien tuloksena syntyneitä asioita, esimerkiksi työpaikkoja ja yrityksiä.
5. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi strategiassa on kuvattava naisille, miehille ja nuorille (alle 35-vuotiaat) sekä mahdollisesti muille eri väestöryhmille kohden-

netut toimet ja näiden tavoitteet. Strategian tavoitteet ja toimenpiteet ovat kestävän kehityksen periaatteiden mukaisia. Lisäksi edistetään ohjelman yhteisiä, horisontaalisia tavoitteita, joita ovat innovaatiot, ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja sen vähentäminen sekä ympäristö.

6. Strategiassa on toimintasuunnitelma, jossa kuvataan painopisteiden tavoitteiden muuttaminen käytännön toimenpiteiksi.

Strategiassa on kuvattu avoin ja syrjimätön toimien valintamenettely. Paikallisen toimintaryhmän on käytettävä kaikkien hankkeiden ja toimien valinnassa julkisesti nähtävillä olevia valintakriteereitä. Valintakriteereillä varmistetaan se, että toimet asetetaan järjestykseen sen mukaan, kuinka hyvin ne edistävät strategian tavoitteiden saavuttamista ja ovat laadukkaita ja paikalliseen kehittämistyöhön sopivia. Valintakriteereiden käyttö on dokumentoitava hallituksen tai vastaavan asiakirjoihin.

7. Strategiassa tai sen liitteissä tulee olla selkeä kuvaus siitä, miten yhteistyö, yhteensopivuus ja täydentävyys ml. maaseudun yritystukien aluemäärittäminen alueen muiden toimijoiden ja ohjelmien kanssa on järjestetty. Maaseuturahastosta rahoitettavien Leader-ryhmien on laadittava yhdessä ELY-keskuksen kanssa ELY-keskuksen ja Leader-ryhmän työnjakoa kuvaava sopimus tai vastaava. Siitä tulee käydä ilmi yhdessä sovittu, selkeä työnjako toimien rahoituksessa.

Ohjeellinen yhteistyösopimuksen sisällysluettelo:

- maaseudun yritystukien aluemäärittäminen
- maaseudun yritystukien, kehittämishankkeiden ja yleishyödyllisten investointihankkeiden yhteen sovitettavat valintakriteerit ja rahoitukseen liittyvät painotukset. ELY-keskusten vaatimukset valintakriteereille eroavat Leader-ryhmille asetetuista vaatimuksista.
- sovitut toimintatavat esim. yhteistyön muodoista
- viestinnän yhteensovitus
- muut tarpeelliset yhteisesti sovittavat asiat

Leader-ryhmien virallisen haun päättymiseen mennessä ELY-keskuksen ja Leader-ryhmän tulee yhteisesti sopia työnjaosta. Virallisessa haussa Leader-ryhmän tulee liittää hakemukseensa allekirjoitusta vaille oleva ELY-keskuksen ja Leader-ryhmän yhteistyösopimus tai sen luonnos, jossa pääperiaatteet ovat selvillä ja niistä on sovittu. Allekirjoitettu versio toimitetaan MMM:lle lokakuun 2014 loppuun mennessä osoitteeseen ohjelma@mmm.fi ja kirjaamo@mmm.fi, kuten MMM:n kirjeessä ELY-keskuksille ja Leader-ryhmille 14.3.2014 (Dnro 685/441/2014) on ohjeistettu.

8. Strategiassa tulee olla arvio julkisen rahoituksen kokonaistarpeesta sekä arvio yksityisen rahoituksen määrästä. Yksityisen rahoituksen tavoite ohjelmakaudella on 35 % kokonaisrahoituksesta sisältäen luontoissuoritukset ja yksityisen rahan. Maaseuturahaston rahoitusta haetaan vuosille 2014–2020. Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014-2020 kauden maksatuksia ja mm. seurantaan liittyviä tehtäviä tehdään n+3 – säännön perusteella todennäköisesti vielä vuonna 2023. Maaseuturahaston osarahoituksen määrä on 42 %.

Toimintakustannuksien ja toiminnan aktivoimiseen varatun rahoituksen määrä voi olla enintään 25 % yhteisölähtöisen paikallisen kehittämissuunnitelman toteuttamisesta aiheutuneista julkisista kokonaismenoista.

Komission ohjeiden mukaan laskenta tapahtuu ohjelmakaudella 2014-2020 seuraavassa esimerkissä kuvatulla tavalla:

Leader-ryhmän kehittämishankkeiden ja maaseudun yritystukien suunniteltu budjetti on 1 000 000 euroa julkista rahoitusta. Toiminnan edistämisen ja aktiivoinnin osuus voi olla enintään 25 % em. summasta eli 250 000 euroa.

Yleisasetuksen mukaan erikseen on eroteltava toimintakustannukset ja toiminnan aktivoimiseen ja edistämiseen varattu rahoitus. Toimintakustannukset liittyvät yhteisölähtöisen paikallisen kehittämissstrategian toteuttamisen hallintoon, usein Leader-ryhmän sisäiseen työhön. Siihen kuuluvat käyttö-, henkilöstö-, koulutus- ja suhdetoiminnan rahoituskustannukset sekä strategian seurantaan ja arviointiin liittyvät kustannukset.

Toiminnan aktivoimiseen kuuluvat kustannukset koskevat ennen kaikkea Leader-ryhmän ulkoista työtä, sidosryhmätyötä ja tietojen vaihtoa paikallisen strategian edistämiseksi sekä potentiaalisten tuensaajien tukemiseksi toimien kehittämisessä ja hakemusten valmistelussa.

Taulukko 1. Haettava rahoitus maaseudun yritys- ja kehittämishankkeisiin (ei sisällä toimintarahaa).

EU (42 %), euroa	Valtio (38 %), euroa	Kunta (20 %), euroa	Julkinen rahoitus- yhteensä, euroa (A)	Yksityinen rahoitus (35 % kokonaisra- hoituksesta)	Kokonaisra- hoitus yhteensä euroa

Hakemuksessa esitetään toimintakustannuksien ja toiminnan aktivoimisen määrä yhteensä euroa ja % -osuus maaseudun yritys- ja kehittämishankkeisiin haettavasta julkisesta rahoituksesta.

Taulukko 2. Haettava toimintarahaa.

	EU (42 %), euroa	Valtio (38 %), euroa	Kunta (20 %), euroa	Julkinen rahoitus yhteensä, euroa	Julkinen rahoitus % taulu- kon 1 kohdasta A (enin- tään 25 %)
Toimintakustannukset					
Aktivointi ja toiminnan edistäminen					
Toimintarahaa yhteensä					

Lisäksi paikallisessa kehittämisstrategiassa tulee olla arvio rahoituksen jakautumisesta Leader-ryhmän valitsemille painopisteille (esimerkiksi prosenttijakauma).

Leader-toimintatavan kautta rahoitettavat toimet linkittyvät maaseutuohjelman tavoitteisiin toteuttamalla ennen kaikkea jotakin maaseutuohjelman kuudesta prioriteetista sekä rahoitettavien toimenpiteiden avulla. Prioriteetit ja toimenpiteiden sisältö on kuvattu ensimmäisen hakuvaiheen kirjeessä sekä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman luonnoksessa (www.maaseutu.fi). Teemahankkeiden rahoitusmahdollisuus on räätälöity Leader-ryhmien käyttöön.

Alueen kuntien ja kaupunkien on sitouduttava rahoittamaan 20 % toimintaryhmän julkisesta rahoituksesta koko ohjelmakaudeksi. Kuntien pitää sitoutua rahoitukseen vuosittaisen kertasuoritusperiaatteen mukaisesti ("könttäräha"). Kuntien sitoumukset, jotka on tehty asianomaisten kuntien ohje- tai johtosääntöjen mukaisesti tulee toimittaa ministeriöön strategian liitteenä.

III Hyvän paikallisen kehittämisstrategian tunnusmerkkejä

Hyvä strategia on selkeä, yhtenäinen ja looginen. Strategia luo johdonmukaisen jatkumon aikaisempien ohjelmakausien toimintaan. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, etteikö visiota ja strategisia painopisteitä tai keinoja, miten niihin päästään uudistettaisi. Kokemukset, tulokset ja nykytila on analysoitu ja ne on otettu huomioon kauden 2014-2020 painotuksia valittaessa. SWOT:sta on analysoitu, miten toiminta-alueen vahvuuksia voidaan hyödyntää ja miten heikkouksia ratkotaan, miten mahdollisuuksiin tartutaan ja miten uhkiin varaudutaan.

Hyvä strategia on toteuttamiskelpoinen ja realistinen. Se sisältää uusia ajattelutapoja tai uusia ratkaisuja alueen kehittämiseen sekä suunnitelman, miten niitä välitetään alueen toimijoiden käyttöön.

Onnistunut strategian toteuttaminen edellyttää laajaa verkostoa, hyvää yhteistyötä ja yhteisesti sovittua työnjakoa eri tahojen ja kumppaneiden kanssa. Näitä strategisia kumppaneita ovat mm. ELY-keskus, maakunnan liitto, alueen keskeiset järjestöt, kunnat, seutukunnat, alueen oppilaitokset ja yliopistot.

Leader-toimintatavan keskeinen lisäarvo syntyy siitä, että strategian valmistelu ja toteutus on aidosti paikallislähtöinen.

Hyvässä strategiassa on tehty strategisia valintoja ja painopisteitä. Paikallisiin ideoihin ja tarpeisiin perustuen strategiassa on valittu juuri ne asiat, joita paikallislähtöisellä toimintatavalla kannattaisi ja voisi ensisijaisesti edistää ottaen huomioon juuri kyseisen alueen ominaispiirteet ja kehittämistarpeet. Toiminnan tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden parantamisen kannalta Leader-ryhmän oman roolin ja toiminnan painopisteiden selkeä tunnistaminen on välttämätöntä.

Kansainvälinen ja alueiden välinen yhteistyö sekä nuoriin kohdistuvat toimenpiteet ovat suositeltavia.

Strategiaan sisältyy alueen toimijoiden oppimissuunnitelma: miten toimintaryhmä ja toimintaryhmän alue systemaattisesti tiedostaa omat vahvuutensa ja heikkoutensa sekä mitä tehdään, miten ja kenen toimesta heikkouksien parantamiseksi. Keskeistä on oppimisen, osaamisen kehittämisen ja siirtämisen systemaattisuus ja suunnitelmalli-

suus. Oleellista on kytkeä oppimissuunnitelma, osaamisen kehittäminen, kehittämissuunnitelman painopisteiden ja niille asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen.

Monipuolinen viestintäsuunnitelma on keskeinen strategian toteuttamisessa.

Erittäin suositeltavaa on, että Leader-ryhmä toteuttaa strategiaansa eri rahastojen ja muiden rahoituskanavien varoilla. Monirahastoisuuden toteuttamiseksi tehdyt toimenpiteet ja suunnitelmat tulee avata hakemuksessa. Strategiassa kuvataan muiden rahastojen suunniteltu rahoitusosuus.

Tiivistetysti kuvattuna hyvässä strategiassa on selkeä näkemys, mitä tavoitellaan. Strategiassa on tavoitteiden mukaiset arvopainotukset. Strategia sisältää suunnitelman, miten tavoitteisiin päästään ja millaiset resurssit siihen tarvitaan. Strategiassa on mietitty yhteistyön kumppanit: keiden kanssa paikallista kehittämistyötä tehdään. Edelleen on pohdittu, miten Leader-ryhmä viestii toiminnastaan sekä miten Leader-ryhmän toiminnasta tulee oppivaa, miten ryhmä kehittää osaamistaan ja arvioi toimintaansa.

Paikallisen kehittämissuunnitelman ohjeellinen sisällysluettelo

Edellä olevan perusteella hakemuksen ohjeellinen sisällysluettelo on:

1. Strategian kattama kohdealue ja väestömäärä.
2. Analyysi alueen kehittämistarpeista ja -mahdollisuuksista.
3. Strategian kuvaus, tavoitteet ja mittarit.
4. Prosessin kuvaus, jolla paikallinen kehittämissuunnitelma on tehty.
5. Toimintasuunnitelma: kuinka tavoitteet muutetaan käytännön toimenpiteiksi.
6. Strategian hallinnon ja seurannan järjestäminen.
7. Strategian rahoitussuunnitelma.

Paikallisen kehittämissuunnitelman enimmäispituus on 20 sivua. Liitteitä voi olla, mutta varsinaisessa hakemuksessa tulee olla kaikki tärkeimmät ratkaisemiseen tarvittavat tiedot, ainakin tiivistetysti. Valintakriteereiden kuvauksen voi laittaa liitteisiin.

Hyväksytyjen toimintaryhmien rahoituskehikset

Maa- ja metsätalousministeriö (hallintoviranomainen) määrittää toimintaryhmäkohtaiset suuntaa antavat rahoituskehikset ja pyytää valintakomitealta tätä koskevan lausunnon. Ohjelmakauden suuntaa antavat rahoituskehikset määritellään samalla kun ministeriö tekee paikallisia toimintaryhmiä koskevan lopullisen päätöksen.

Maaseuturahaston suuntaa-antava rahoituskehikset määritellään koko ohjelmakaudeksi seuraavien asioiden perusteella:

- toimintaryhmän strategian laatu ja kokonaisuus
- Leader-ryhmän toiminta-alueen väestömäärä painottaen ryhmien ydin- ja harvaan asutun maaseudun asukasmäärää

- ohjelmakauden 2007–2013 kokemukset
- arvioinnit ja ELY-keskusten ja maakuntien liittojen lausunnot
- toimintaryhmän oma arvio rahoituksesta, haetun rahoituksen realistisuus suhteessa strategiaan

Rahoituskehys on suuntaa-antava. Koko kautta koskevia suuntaa-antavia kehyksiä tarkistetaan kerran ohjelmakauden puolivälissä. Tarkistuksia tehtäessä kiinnitetään huomiota ryhmien sidonta- ja maksatustilanteeseen, arviointeihin ja raportteihin, valvontahavaintoihin, julkisten varojen hallintaan, toimintaryhmien esityksiin sekä ELY-keskusten näkemyksiin. Vuosittaiset toimintaryhmien rahoituskehukset ja myöntövaltuudet jaetaan suuntaa-antavien kehysten sekä niiden tarkistusten mukaisesti.

Lisätietoja

MMM:n neuvottelevat virkamiehet Sanna Sihvola (p. 02951 62264, sanna.sihvola@mmm.fi) ja Leena Anttila, (p. 02951 62240, leena.anttila@mmm.fi), maaseutuylitarkastaja Marianne Selkäinaho (p. 02951 62218, marianne.selkainaho@mmm.fi) sekä neuvotteleva virkamies Sirpa Karjalainen, (p. 02951 62103, sirpa.karjalainen@mmm.fi).

Kansliapäällikkö

Jaana Husu-Kallio

Maatalousneuvos

Taina Vesanto

Jakelu

Manner-Suomen Leader-ryhmät ja kalatalousryhmät
 ELY-keskukset
 Maakuntien liitot
 MMM:n Leader-työryhmä
 MMM:n valintakomitea
 MMM:n meri- ja kalatalousrahaston valmisteluryhmä
 MMM:n strategiaryhmä
 MMM/ruokaosasto, luonnonvaraosasto
 MMM/ruokaosasto/maaseudun kehittämissyksikkö
 Maaseutuvirasto/Tenhola
 Maaseutuvirasto/kirjaamo ja osastot
 VM/Inha
 TEM
 STM
 OKM
 YM

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä
Kaupunkipolitiikan yhteistyöryhmä
Saaristoasianneuvottelukunta
Ahvenanmaan maakuntaliitto ja -hallitus
Leader i Åland
Suomen Kuntaliitto
Kunnat
Suomen Kylätoiminta
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
Svenska Lantbruksproducenternas centralförbund
Suomen Yrittäjät
ProAgria Keskusten liitto
Maa- ja kotitalousnaisten Keskus
Maaseudun Sivistysliitto

